

waarin hij wordt aangeduid als: *Lverardus de Balveren*, reddituarius supremus terrarum Gelrensiū¹⁾.

Intusschen wil het mij voorkomen, dat de redactie van Nederland's Adelsboek ook hier ten onrechte twee personen heeft vereenzelvigd. Het heeft echter geen zin zulks verder na te gaan, immers het staat vast, dat noch de Bommelsche schepen *Evert van Balveren Willemsz.*, noch de overste rentmeester *Evert van Balveren* de vader kan zijn geweest van *Adriaan van Balveren*.

Adriaan van Balveren toch, die, zooals Nederland's Adelsboek mededeelt, in 1450 te Drumpt werd beleend, ontving den 3den Juli van dat jaar een derde gedeelte van den tiend te Rump²⁾ als leenvolger van zijnen vader *Jan van Balveren*!³⁾

Wij kunnen dus gevoegelijk eene streep halen door de eerste drie generatiën van het geslacht *van Balveren*, opgegeven door Nederland's Adelsboek, en beginnende bij de vierde generatie aan den daar genoemden *Adriaan van Balveren* tot vader geven eenen *Jan van Balveren*, overleden omstreeks 1450.

Omtrent dezen *Jan van Balveren* was natuurlijk meer te vinden. Gegeven dat zijn zoon zijn leenvolger was, lag het voor de hand de vroegere beleeningen na te gaan. Daarbij bleek mij, dat *Jan van Balveren* zelf werd beleend 21 October 1441 bij opdracht van *Joncfrou Wilhem van Ackoy*, weduwe van *Gisbert Piick*, en dat hij op dienzelfden dag *Johanna van Heerlair van Merwiick*, sinen *echte ende wittafstige wive*, aan dit leen lijftochtte⁴⁾. De moeder van *Adriaan van Balveren* behoorde dus tot het welbekende geslacht *van Herlaer*, een naam, die waarlijk wel mag worden genoemd.

Daar *Jan van Balveren* dit leen verkreeg bij overgift, had het geen zin de vroegere beleeningen verder na te gaan en trachtte ik langs anderen weg meer te vinden. Als punt van uitgang nam ik toen de mededeeling van Nederland's Adelsboek, dat *Adriaan van Balveren*, die vóór 1473 overleed, werd beleend met Delwijnen. Het Geldersche leenregister berustende in het Rijksarchief te Arnhem wees mij daarbij den weg. In het deel bevattende de in het kwartier van Nijmegen gelegen leenen komt onder n°. 302 voor „een huys ende hofstat gelegen in den gerichte van Delwinen” c.a. en daarmede werd *Adriaan van Balveren* in 1467 beleend. De desbetreffende acte werd door mij in het leenactenboek (C, fol. 27) nageslagen, maar leverde niets bijzonders op. Na *Adriaan's* dood werd 10 October 1473 zijn zoon *Johan van Balveren* met dit leen beleend. In deze acte (D, fol. 29) staat dat *Johan van Balveren Ariaenss.* met dit huis c.a. werd beleend „gheliic hem dat van *Adriaen van Balveren*, synen vader, aen verstorven is”. Eene soortgelijke mededeeling ontbreekt in *Adriaan's* beleening van 1467, maar aangezien uit het leenregister van Oudmunster bekend is, dat *Adriaan van Balveren* reeds in 1450 leen-

¹⁾ De oorkonde is in haar geheel afgedrukt in Mr. G. van Hasselt's Roozendaal, blz. 180, en berust in het Rijksarchief te Arnhem (Charterverzameling Rekenkamer, n° 2383).

²⁾ Rump en Drumpt zijn, zooals bekend, niet identiek. Is van Rump Drumpt gemaakt met het oog op de bovenaangehaalde opdracht van het huis te Drumpt door Henrick van Balveren in 1332?

³⁾ Rijksarchief Utrecht, Leenregister van Oudmunster 1438-1561 (n° 599), fol. 31^{vs}. Aldaar is tevens te zien, dat *Adriaan van Balveren* dit leen tenzelfden dage opdroeg ten behoeve van *Joncfrouwe Evert van Balveren*, *Adriaens suster van Balveren voig.*, voor wie de leeneed werd afgelegd door *Ott van Haeften van Beynoy*, *hoer geechte ende getroude man*.

⁴⁾ Ibidem, fol. 20^{vs} en 21.

volger zijns vaders *Jan van Balveren* was, laat het zich denken, dat *Adriaan* in 1467 slechts den leeneed heeft vernieuwd en hij reeds vroeger met het huis te Delwijnen zal zijn beleend. Immers ook dit leen zal hij als leenvolger zijns vaders hebben bekomen, want het Geldersche leenregister leert, dat *Adriaan's* onmiddellijke voorganger was *Jan van Balveren*, beleend in 1436, die zelf leenvolger was van *Evert van Balveren*, beleend in 1424. Laatstgenoemde beleeningen, te vinden in deel B fol. 9^{vs} en fol. 21, verspreiden geenerlei licht aangaande de familieverhouding, welke tusschen deze leenmannen zal hebben bestaan. De gissing ligt evenwel voor de hand, dat de *Jan van Balveren* van 1436 een zoon zal zijn geweest van den *Evert van Balveren* van 1424. Dit zal dus nader moeten worden onderzocht en daarna behoort te worden nagegaan, of deze *Evert van Balveren* identiek is met den gelijknamigen tollenaar van Zalt-Bommel, den schepen dier stad, of met den landrentmeester¹⁾. De schepen, die uitdrukkelijk *Willemsz.* wordt geheeten, zooals boven is gezegd, voerde een geheel ander wapen dan de huidige *van Balveren's*, maar dat van den landrentmeester vertoont wél overeenkomst daarmede, zoodat het waarschijnlijker is, dat laatstgenoemde identiek is met den leenman van 1424, dan de schepen.

Hoe dit echter ook zij, duidelijk is, dat de stamreeks van Balveren, zooals die in 1912 werd opgegeven, niet gehandhaafd kan blijven, en dat het laatste woord ten opzichte van de afstamming van dit geslacht nog lang niet is gezegd.

Excerpten uit het Boek der Morgengaven, berustende in het Zutphensch archief,

gemaakt door J. D. WAGNER.

De laatste acte luidt:

Anno 1572 optenn Dinxdach nhae Margarete Virginis (15 Juli) voir Ruhter, Cornelis Iseren unnd Jasper Cloeck in loco Doys.

Wolter vann *Holdt* hefft Johanne vann *Lummenn* syner vierde echte beslaepener huisfrouwenn thoir morgengaeve gheghevonn eins twee hondert olde schilde vann oir beyden guidt sunder argelist.

1571. maand. na purificatio Marie virg. (5 Febr.)

Johan *Kreynck*. Joffer Gerberich *van den Walle*.
300 o. sch. van oer beyder goed.

1571. maand. na Apolonia (12 Febr.)

Die erentveste en froeme Henrick *Goltstein*.
Joffer Walraven *van Haeften* zijn tweede huisvr.
400 o. sch. van zijn goed alleen.

1571. goensdach na reminicere (14 Maart).

Geridt *Cloeth*. Mechteld *van der Capellen*.
40 keizer gulden van oir beider goed.

1570. maand. na Exaudi (8 Mei).

Johan *Barner*. Joffer Anne *Noirdingck*.
600 o. sch. van oir beider goed.

1570. maand. na octave van sacramenti (5 Juni).

Gerlich *van Buerlo*. Joffer Gerit *Veer*.
300 o. sch. van oir beider goed.

¹⁾ Voor een onderzoek komen in de eerste plaats in aanmerking de in het Rijksarchief te Arnhem nog voorhanden rekeningen van den landrentmeester 1426—1427 (Rekenkamer, A 1) en van den tollenaar te Zalt-Bommel 1423—1424, 1429—1431, 1432—1433 (Ibid., A 4 b), welke ik geene gelegenheid had te raadplegen.